

STAP VOOR STAP VOORUIT

PASO A PASO PADILANTI

JAARVERSLAG 2024, ELECTORALE RAAD CURAÇÃO
RELATO ANUAL 2024, KONSEHO SUPREMO ELEKTORAL

Colofon

Uitgave en redactie
Electorale Raad Curaçao / Konseho Supremo Elektoral

Contact
Secretariaat Electorale Raad

Fotografie
Electorale Raad

Willemstad, Curaçao
September, 2025

De Electorale Raad maakt dit jaarverslag op basis van artikel 23 van de Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral.

1. De Raad stelt jaarlijks vóór 1 juli een jaarverslag over het afgelopen kalenderjaar op, bestaande uit een algemeen verslag en een financieel verslag. Het jaarverslag heeft betrekking op de uitvoering van deze landsverordening en op de uitvoering van andere landsverordeningen als bedoeld in artikel 17, eerste lid, voor zover in die landsverordeningen niet is voorzien in een afzonderlijke verplichting tot het opstellen van een verslag.
2. Het algemeen verslag, bedoeld in het eerste lid, geeft een overzicht van de in het afgelopen kalenderjaar verrichte werkzaamheden, het gevoerde beleid in het algemeen en van de doelmatigheid en doeltreffendheid van die werkzaamheden en de gevolgde werkwijze.
3. Het financieel verslag, bedoeld in het eerste lid, bevat een overzicht van de bezittingen, uitgaven en inkomsten van de Raad met de daarbij horende toelichting.
4. Het jaarverslag wordt gezonden aan de minister en ter inzage gelegd bij de Raad. Het jaarverslag wordt bekendgemaakt in de Landscourant.
5. De minister brengt het jaarverslag, vergezeld van zijn bevindingen daaromtrent vóór 1 september ter kennis van de Staten.

Inhoudsopgave

Stap voor stap, 2020-2025

04

Over de Electorale Raad

Instelling

Wettelijke Taken & Bevoegdheden

Visie

Missie

Samenstelling

05

Voorwoord

08

Beleid en Resultaten

Raad

Secretariaat

Benoemingscommissie

Nieuwe Huisvesting

Werksessies Verkiezingen

Val van het Kabinet

Onderzoek: Jongeren in het verkiezingsproces

Logo & Website

Contacten

09

Uitvoering Wettelijke Taken

Uitvoering Kiesreglement

Uitvoering Lv. Financiën Politieke Groepering

Uitvoering Adviserende Taak

Uitvoering Communicerende Taak

15

Andere Prestaties

19

De Raad & Media

20

Financiën 2024

21

Focus op Toekomst

23

Focus Gebieden 2025+

24

Stap voor stap

2020

Lei Konseho Supremo Elektoral

Wettelijk verankeren van een onafhankelijke en onpartijdige electorale organisatie.

2022

Bouwstenen voor de toekomst

Intensief en op constructieve wijze gewerkt aan de inrichting van een organisatie in ontwikkeling.

2024

Stap voor stap vooruit

Solide basis bereikt vanwege de weloverwogen stappen die zijn gezet.

2021

Waarborg voor de integriteit en betrouwbaarheid van onze democratie

Ingespannen om het electoraal proces te garanderen voor eerlijke, vrije en geheime verkiezingen.

2023

Transitie

Stappen gezet en ruimte gegeven aan de transitie van de oude naar een nieuwe Electorale Raad.

2025

Het toonaangevende kiesorgaan

Verkiezingen van de leden van de Staten onder verantwoordelijkheid van een geheel nieuwe Electorale Raad.

Over de Electorele Raad

Instelling

Middels Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral (PB 2020, no. 111) is er een electorale organisatie, Electorale Raad Curaçao, ingesteld als een zelfstandig bestuursorgaan als bedoeld in artikel 111, eerste lid, van de Staatsregeling van Curaçao.

De Electorale Raad is een openbare rechtspersoon, heeft een zelfstandig beheerde begroting, heeft taken zoals bij of krachtens landsverordening opgedragen en beschikt voor het vervullen van zijn taak over een kantoor.

De Raad bestaat uit zeven leden, onder wie de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter. De leden van de Raad worden bij landsbesluit op voordracht van de benoemingscommissie, de adviseur gehoord, benoemd, ontslagen en geschorst. En aan de Raad wordt, ter uitvoering van haar taken, een secretariaat toegevoegd. De secretaris is het hoofd van het secretariaat. Op grond van artikel 5 van de Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral heeft de Electorale Raad een benoemingscommissie.

Wettelijke Taken & Bevoegdheden

Artikel 17 van de Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral (PB 2020, no. 111) bepaald de taken en bevoegdheden van de Raad

1. De Raad is belast met de bij of krachtens landsverordening opgedragen taken en in de gevallen bij of krachtens landsverordening bepaald. In het bijzonder is de Raad belast met de uitvoering van:

- de verkiezing van de Staten in overeenstemming met het bij of krachtens het Kiesreglement Curaçao bepaalde, alsmede de publieke voorlichting hieromtrent.
- de Landsverordening financiën politieke groeperingen.
- het raadplegend referendum, indien het geval, zoals geregeld bij de desbetreffende landsverordening.

2. De Raad adviseert, gevraagd en ongevraagd, de minister en de Staten bij uitvoerings-technische aangelegenheden van wettelijke regelingen die betrekking hebben op:

- het kiesrecht en kiesstelsel.
- het raadplegend referendum.
- de verkiezing van de leden van de Staten.

3. De Raad communiceert onafhankelijk van de regering en de Staten met de burger over de uitvoering van zijn taken.

Visie

De Electorale Raad is er om de onafhankelijkheid, onpartijdigheid en transparantie van het verkiezingsproces te garanderen en om de integriteit en betrouwbaarheid van onze democratie te versterken en te waarborgen. Dit realiseren we door een professionele organisatie in te richten die op transparante, efficiënte en effectieve wijze de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van haar taken uitoefent.

Missie

De Electorale Raad is het toonaangevende kiesorgaan van het Caribisch gebied door op kwalitatief hoogwaardige, onpartijdige en transparante wijze invulling te geven aan de organisatie en het beheer van verkiezingsprocessen, en aan de versterking van onze kieswet en de democratie voor de Curaçaose gemeenschap.

Samenstelling

Conform Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral artikel 4, lid 1 bestaat de Raad uit zeven (7) leden waaronder de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter. De secretaris ondersteunt de Raad in de uitvoering van zijn taken.

Richeline Joe, Voorzitter

Richeline Joe (1957) is per 30 mei 2024 benoemd als voorzitter en heeft op 2 september 2024 de eed afgelegd. Richeline is doctor in de Psychologie en heeft Rechten aan Universiteit van de Nederlandse Antillen gestudeerd.

Huidige nevenfuncties

- Voorzitter Stichting Kinderoorden van het Wit Gele Kruis.
- Voorzitter bestuur Stichting Hospice Arco Cavent.
- Lid Raad van Toezicht Fundashon Patruli Literario.

Anthmar Kranwinkel, Plv. Voorzitter

Anthmar Kranwinkel (1975) is per 22 februari 2024 benoemd als plaatsvervangend voorzitter en heeft op 10 april 2024 de eed afgelegd. Anthmar Kranwinkel studeerde Master of Science in Telecommunication aan Universeit van Pittsburgh en is werkzaam als ICT Manager bij Aqualectra.

Huidige nevenfunctie

- Lid Verona (Vereniging Experimenteel Radio Onderzoek Nederlandse Antillen)

Gisah Hollander, Lid Juridische deskundigheid

Gisah Hollander (1978) is per 22 februari 2024 benoemd als lid met juridische deskundigheid en heeft op 10 april 2024 de eed afgelegd.

Gisah Hollander studeerde Nederlands recht aan Universiteit Leiden en is werkzaam als Directeur bij Curaçao Gaming Authority.

Huidige nevenfunctie

- Geen

Liselle Pas, Lid Financiële deskundigheid

Liselle Pas (1981) is per 22 februari 2024 benoemd als lid met financiële deskundigheid en heeft op 10 april 2024 de eed afgelegd.

Liselle Pas studeerde Register Accountant aan Universiteit van Maastricht en meer postgraduate opleidingen aan Erasmus Universiteit Rotterdam en is werkzaam als Directeur Aandeelhouder bij A.V. Propiis werkzaam bij BDO.

Huidige nevenfunctie

- Bestuurslid Carnavalsgroep Hats off to Dreams

Peggy Isenia, Lid Juridische deskundigheid

Peggy Isenia (1971) is lid met juridische deskundigheid per 30 juli 2024 en heeft op 2 september 2024 belofte afgelegd. Peggy Isenia is studeerde Rechten aan Universiteit van de Nederlandse Antillen en volgde de opleiding Certified Legal Lawyer aan de Universiteit van Curaçao en werkzaam als Jurist Manager bij Curaçao Gaming Authority.

Huidige nevenfunctie

- Lid van de Cliëntenraad Curaçao Medical Center
- Lid Bestuur Fundashon Guia Eduká i Forma

Benno van Leeuwen, Lid ICT deskundigheid

Benno van Leeuwen (1971) is 12 september 2024 benoemd als lid met deskundigheid op het gebied van Informatietechnologie en heeft eed afgelegd op 24 oktober 2024. Benno van Leeuwen studeerde Bedrijfskunde voor ICT-specialisten aan IBO in Zeist en werkzaam als directeur bij Compliance & Forensic Caribbean.

Huidige nevenfunctie

- Voorzitter Ride for the Roses
- Penningmeester Rotary Club Willemstad
- Voorzitter Association Certified Fraud Examiner

21

Sheryl Losiabaar, Secretaris

Sheryl Losiabaar (1971) is 1 februari 2022 benoemd als secretaris van de Electorale Raad. Voorheen van 2016 tot en met 2022 lid met communicatie deskundigheid.

Huidige nevenfunctie

- Voorzitter Fundashon Yudansa pa Kòrsou (Voedselbank Curaçao)
- Adviseur Kontentu Media

Voorwoord

Sinds het begin van dit zelfstandig bestuursorgaan, hebben wij als Electorale Raad Curaçao weloverwogen keuzes gemaakt voor een benadering waarin groei, duurzaamheid en samenwerking centraal staan. Ongeacht de omvang van onze stappen, heeft elke stap ons dichterbij onze doelstellingen gebracht. Of het nu gaat om het inwerken van nieuwe raadsleden, het optimaliseren van interne processen, het versterken van relaties of het investeren in onze medewerkers, we hebben vooruitgang geboekt.

“Stap voor stap vooruit”, vormt dan ook de conclusie van het jaar 2024. In dat jaar zijn doordachte stappen gezet in de juiste richting, waarmee een solide basis is gelegd voor de toekomstige ontwikkeling van de Electorale Raad Curaçao, oftewel Konseho Supremo Elektoral Kòrsou.

De inauguratie van ons kantoor, de onthulling van een nieuw logo, de lancering van onze vernieuwde website, de opening van de tentoonstelling in Kas di Demokrasia, en de start van de introductiecampagne van de positionering van de Raad zijn enkele belangrijke mijlpalen die in 2024 zijn gerealiseerd. Ook de aanvang van de voorbereidingen voor de Parlementsverkiezingen van 2025 vormt een wezenlijke stap die in datzelfde jaar is gezet.

In dit jaarverslag nemen we u stap voor stap mee langs de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar. We laten zien waar we vandaan komen, waar we nu staan en – belangrijker nog – waar we naartoe willen. Want ook in 2025 blijven we bouwen.

Stap voor stap.....vooruit!

Dr. Richeline C. Joe
Voorzitter Electorale Raad

Anthmar J.R. Kranwinkel
Plv. Voorzitter Electorale Raad

Sheryl A. Losiabaar
Secretaris Electorale Raad

Beleid & Resultaten

Met trots presenteren wij het jaarverslag 2024, waarin we terugblikken op een jaar waarin de Electorale Raad Curaçao op de drempel stond van een nieuw tijdperk. Met een fris team van zes nieuwe raadsleden en vier toegewijde medewerkers van het secretariaat is de Raad vastbesloten haar missie voort te zetten en verder uit te bouwen: het zijn van het toonaangevende kiesorgaan in het Caribisch gebied.

Raad

Het traject van werving, sollicitatie, selectie, toetsing door de adviseur Corporate Governance en veiligheidsonderzoeken voor de nieuwe raadsleden vergde aanzienlijke tijd en inspanning. Dit intensieve proces beperkte de mogelijkheden in de jaren na de institutionalisering van de Electorale Raad. We bevonden ons continu in transitie, tot het bereiken van een belangrijke mijlpaal in 2024: de benoeming van zes nieuwe leden.

De formele benoeming van deze raadsleden, voor een termijn van zes jaar zoals voorgeschreven bij wet, is het resultaat van de concrete stappen die in voorgaande jaren zijn gezet om de Raad vorm en inhoud te geven. De benoemingen bij landsbesluit vonden plaats in de maanden februari, mei, juli en september 2024. De beëdiging vond plaats op drie verschillende momenten: in april, september en oktober 2024.

Tijdens de viering van de Dag van de Democratie zijn de leden officieel voorgesteld aan het publiek. Dit moment droeg bij aan het versterken van het vertrouwen in de onafhankelijkheid en deskundigheid van de Raad.

De eerste vergadering van de nieuwe Raad vond plaats eind oktober, nadat alle zes leden de eed hadden afgelegd ten overstaan van de Gouverneur van Curaçao.

In 2024 heeft de Raad in totaal acht keer vergaderd. Vijf vergaderingen vonden plaats met een samenstelling van drie leden, en drie vergaderingen met alle zes leden. Conform de Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral vonden deze vergaderingen achter gesloten deuren plaats. Daarnaast zijn er achttien bijeenkomsten georganiseerd.

Secretariaat

Ondanks financiële beperkingen heeft de Electorale Raad een belangrijke stap gezet met de inrichting van een volwaardig bureau. In 2024 bestond het secretariaat uit vier fte's: drie zeer capabele, betrokken en tevreden medewerkers, en de secretaris. Samen hebben zij uitzonderlijk werk verricht.

Dankzij hun inzet werd 2024 een succesvol jaar. Het secretariaat heeft zich intensief beziggehouden met de inhoudelijke voorbereiding van verkiezingsprocedures, het opstellen van adviezen, publieksvoorlichting, mediacontacten en het beheer van digitale kanalen. Daarnaast waren zij verantwoordelijk voor de organisatie van werksessies en publieksactiviteiten, de lancering van de nieuwe website en de voorbereiding van de verkiezingen.

Ook heeft het secretariaat zich ingezet om:

- Werksessies efficiënt en inhoudelijk sterk te organiseren
- Vlekkeloos en volgens planning verhuizen naar ons nieuwe onderkomen
- De communicatie met burgers en politieke groeperingen te verbeteren
- Onze interne processen te moderniseren en structureren
- De zichtbaarheid en toegankelijkheid van de Raad te vergroten

Met de uitbreiding van het team is ook geïnvesteerd in:

- Teamontwikkeling, via wekelijkse werkoverleggen en gezamenlijke trainingssessies;
- Capaciteitsopbouw, waaronder deelname aan seminars over verkiezingen en digitale veiligheid;
- Verbetering van interne processen, zoals dossierbeheer, archivering en communicatieprotocollen.

Het secretariaat vervult een essentiële rol in het welslagen van het werk van de Electorale Raad. Daarom blijft het verkrijgen van adequate financiële middelen een belangrijk aandachtspunt. Deze middelen zijn noodzakelijk om gekwalificeerd personeel aan te trekken, te behouden, en om tegelijkertijd een aantrekkelijke en duurzame loopbaan te kunnen bieden.

Benoemingscommissie

Na een uitgebreide werving- en selectieperiode, heeft, op grond van artikel 5 van de Landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral, de benoemingscommissie in 2023, zes (6) beoogde raadsleden gevonden. De zoektocht naar het zevende lid ging door en in februari 2024 heeft de benoemingscommissie na een lang traject van werving en selectie, een kandidaat geschikt gevonden voor als lid met communicatie deskundigheid. Met dat laatste kandidaat, zou de Raad dan compleet zijn geweest, maar in oktober 2024 heeft deze kandidaat besloten om terug te trekken, hetgeen resulteerde in stopzetting van het benoemingstraject van deze kandidaat. De benoemingscommissie die verantwoordelijk is voor de benoeming, schorsing en ontslag van raadsleden, artikel 4, lid 3 Lei Konseho Supremo Elektoral, heeft in de vergadering van 23 oktober 2024 besloten, met het oog op de voorbereidingen van de Parlementsverkiezing die in november 2024 zou aanbreken, om het traject voor werving van de zevende lid uit te stellen tot 2025.

Nieuwe Huisvesting: het huis van de democratie

Per 1 april 2024 heeft de Electorale Raad een belangrijke stap gezet in het kader van institutionele versterking met de ingebruikname van een nieuwe kantoorruimte. Deze locatie is niet alleen een weloverwogen keuze vanwege de professionele werkomgeving die zij biedt, maar symboliseert tevens de zichtbaarheid van de Electorale Raad als het Huis van de Democratie binnen de Curaçaose samenleving.

De verhuizing van het World Trade Center naar een modern ingericht monumentaal pand aan de Scharlooweg 11, in het hart van Willemstad, was een bewuste beslissing. Een keuze die vooruitliep op het verkiezingsjaar 2025 en die aansluit bij de behoeften van zowel de reguliere werkzaamheden van de Raad als de verkiezingsgerelateerde activiteiten. De nieuwe locatie biedt niet alleen een centrale ligging, maar ook een aanzienlijke verbetering van de werkomstandigheden en publieksvoorzieningen.

Gezien de ruimtebehoefte van de Electorale Raad is het kantoor efficiënt en functioneel ingericht, zodat het adequaat kan inspelen op de eisen en ontwikkelingen rondom dit zelfstandig bestuursorgaan. De inrichting is afgestemd op efficiëntie, toegankelijkheid en representativiteit.

Enkele belangrijke kenmerken zijn:

- Vergaderzalen met audiovisuele ondersteuning: Voor interne vergaderingen, zittingen en bijeenkomsten met politieke partijen en maatschappelijke organisaties.
- Publieksruimte en ontvangstbalie: Toegankelijke ontvangstruimte waar burgers en vertegenwoordigers van politieke groeperingen terecht kunnen voor informatie en ondersteuning waaronder ook ruimtes die ingezet kunnen worden voor specifieke en belangrijke momenten tijdens het verkiezingsproces, zoals kandidaatstelling en persconferenties.
- Archief- en documentatiecentrum: Voor het veilig bewaren van verkiezingsdocumenten, partijverslagen en andere vertrouwelijke stukken.
- Kantoorruimtes: Comfortabele werkplekken met moderne ICT-voorzieningen, die samenwerking en discretie bevorderen.
- Beveiligingsmaatregelen: Inclusief toegangscontrole en camerabewaking, ter bescherming van gevoelige informatie en de continuïteit van de werkzaamheden.
- Opslagruimte van verkiezingsmateriaal.

De verhuizing naar Scharlooweg 11 onderstreept de groeiende rol van de Electorale Raad als een onafhankelijk en gezaghebbend orgaan. Het nieuwe onderkomen biedt de ruimte en uitstraling die passen bij de verantwoordelijkheid van de Raad, versterkt het imago en ondersteunt de identiteit van de Electorale Raad.

Werksessies Verkiezingen

In 2024 organiseerde de Electorale Raad een reeks werksessies met als doel een zorgvuldige, transparante en inclusieve voorbereiding op de Statenverkiezingen van 2025. Deze bijeenkomsten brachten voormalige en toekomstige raadsleden samen en vormden een belangrijk platform voor dialoog, afstemming en kennisdeling.

De werksessies hadden als doel:

- Verdieping in het verkiezingsproces
- Verplichtingen en verantwoordelijkheden met betrekking tot de verkiezingen bespreken
- Praktische en juridische vragen over het Kiesreglement en de Lv. FPG te beantwoorden
- Samenwerking te bevorderen

De sessies vonden plaats op het kantoor van de Electorale Raad en werden bijgewoond door de beoogde nieuwe raadsleden en medewerkers van het secretariaat. Elke bijeenkomst stond in het teken van een specifiek thema, dat plenair werd gepresenteerd door voormalige leden van de Raad.

Tijdens de werksessies zijn onder andere de volgende onderwerpen aan bod gekomen: kandidaatstelling, stemprocedures, toewijzing stembedistricten, toegankelijkheid van stemlocaties, voorlichting aan kiezers en n, verduidelijking van de wet partijfinanciering, rol van waarnemers en media tijdens de verkiezingsdag, digitale ondersteuning, berekening zetelverdeling en communicatie.

De werksessies werden beschouwd als een waardevol instrument om het verkiezingsproces niet alleen organisatorisch vorm te geven, maar ook te verankeren in vertrouwen, deskundigheid en samenwerking.

Val van het kabinet

Op 21 augustus 2024 heeft de regerende politieke partij Movementu Futuro Kòrsou (MFK) het vertrouwen opgezegd in de toenmalige coalitie partner Partido Nashonal di Pueblo (PNP). Daarmee viel de coalitie weg en kwam het kabinet ten val. De val van een kabinet heeft doorgaans gevolgen voor de Raad vanwege planning en organisatie van vervroegde verkiezingen indien de Staten ontbonden wordt.

Op 22 augustus 2024 kwam een herziene samenstelling van onafhankelijk Statenlid Zita Jesus-Leito en partij Kòrsou Esun Mihó (KEM) die bereid waren een coalitie te vormen met MFK. Afgezien van de gemaakte afspraken en bereidheid tot coalitievorming, volgde de Raad de ontwikkelingen in de periode van augustus tot en met november nauwgezet voor eventuele ontwikkelingen die gevolgen zou hebben voor een eventuele vervroegde verkiezing. Uiteindelijk heeft het kabinet Pisas II verder geregeerd tot de verkiezingen van maart 2025.

Onderzoek: Jongeren in het verkiezingsproces

In de maand juni 2024 heeft een studente van 'Liberal Arts and Sciences' aan Amsterdam University College, stage gelopen bij de Electorale Raad. Haar stageopdracht bestond uit het uitvoeren van een onderzoek naar de rol van jongeren in het verkiezingsproces. Door middel van enquêtes en groepsgesprekken met jongeren tussen 17 en 25 jaar werden waardevolle inzichten en suggesties verzameld om de centrale vraag te beantwoorden: Hoe kan de Electorale Raad bijdragen aan het vergroten van jongerenparticipatie bij verkiezingen?

Uit het onderzoek bleek dat jongeren op Curaçao momenteel onvoldoende betrokken zijn bij het verkiezingsproces. Informatie over politiek en verkiezingen wordt voornamelijk via informele netwerken zoals familie en vrienden verkregen, wat wijst op een gebrek aan formele en toegankelijke informatiebronnen. Daarnaast ervaren jongeren dat zij vooral rond verkiezingstijd worden benaderd, wat kan leiden tot een gevoel van tokenisme in plaats van daadwerkelijke inclusie.

Het onderzoek identificeerde vier belangrijke verbeterpunten:

- Proactieve communicatie: De Electorale Raad dient jongeren te benaderen via kanalen die hen aanspreken, zoals sociale media met korte, boeiende video's. Dit vergroot de toegankelijkheid en betrokkenheid.
- Politiek onderwijs op scholen: Er is behoefte aan gestructureerd en consistent politiek onderwijs, bij voorkeur via interactieve methoden zoals debatten en praktische opdrachten.
- Stage- en vrijwilligersmogelijkheden: Door jongeren praktische ervaring te bieden binnen de Electorale Raad, kan hun betrokkenheid bij het democratisch proces worden vergroot.
- Vertrouwen als fundament: Ondanks beperkte bekendheid met de Electorale Raad, gaven jongeren aan vertrouwen te hebben in de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid van de verkiezingsorganisatie. Dit biedt een solide basis om op voort te bouwen.

De aanbevelingen uit het onderzoek zullen worden meegenomen in de communicatietrajecten van de Electorale Raad. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet richting jongerenparticipatie en het versterken van het democratisch bewustzijn onder de nieuwe generatie stemgerechtigden.

Logo & Website

Op 15 september 2024, ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Democratie, lanceerde de Electorale Raad Curaçao haar nieuwe logo en volledig vernieuwde website: www.kse.cw. Met deze vernieuwingen wordt de identiteit van de Raad versterkt en worden de kernwaarden transparantie en betrouwbaarheid visueel en functioneel uitgedragen.

Het nieuwe logo is ontworpen in een modern en helder kleurenpalet, waarin de kleuren van alle politieke groeperingen zijn verwerkt. Het centrale beeldmerk – een stemdoos – symboliseert het stemrecht en de vrijheid van verkiezingen, en staat daarmee symbool voor de rol van de Electorale Raad als hoeder van het democratisch proces.

De vernieuwde website vormt een belangrijke stap in het vergroten van de zichtbaarheid, herkenbaarheid, toegankelijkheid en transparantie van de Electorale Raad. Via www.kse.cw kunnen politieke groeperingen, media en burgers snel en eenvoudig toegang krijgen tot officiële informatie over verkiezingen, regelgeving, uitvoering van de taken en de rol van de Raad.

Contacten

KENNISMAKING RAAD VAN MINISTERS

4 September 2024 vond een formele kennismakingsbijeenkomst plaats tussen de de Raad van Ministers en de leden van de Electorale Raad Curaçao. De bijeenkomst vond plaats in de vergaderzaal van Fort Amsterdam. Tijdens de kennismaking werden de volgende onderwerpen besproken:

- De wettelijke taak en onafhankelijkheid van de Electorale Raad
- De voorbereidingen op de Statenverkiezingen van 2025
- De uitdagingen rond de uitvoering van de Landsverordening Financiën Politieke Groepering
- De rol van de Electorale Raad in publieksvoorlichting en democratische bewustwording

De bijeenkomst verliep in een constructieve en respectvolle sfeer, waarbij wederzijds begrip en samenwerking centraal stonden.

STATENVERGADERING

Op 19 september 2024 was de Electorale Raad Curaçao op uitnodiging aanwezig bij een openbare vergadering van de Staten van Curaçao, waarin het onderwerp oproepkaarten voor de verkiezingen van 2025 centraal stond. Deze bijeenkomst bood een waardevolle gelegenheid voor dialoog en publieke verantwoording door vragen van Statenleden te beantwoorden over de verkiezing en communicatie hieromtrent. De leden van de Staten spraken hun waardering uit voor de openheid en professionaliteit van de Raad. De Electorale Raad beschouwt deze vergadering als een belangrijke stap in het versterken van het kiesrecht.

Uitvoering Wettelijke Taken

De Raad is belast met de bij of krachtens landsverordening Lei Konseho Supremo Elektoral artikel 17, opgedragen taken en bevoegdheden en deze zijn in 2024 ook in uitgevoerd.

Uitvoering Kiesreglement

GEKOZEN VERKLAREN

Conform artikel 119 van het Kiesreglement van Curaçao is de Electorale Raad bevoegd om leden van de Staten gekozen te verklaren en nieuwe leden te benoemen bij het ontstaan van opengevallen plaatsen.

In augustus 2024 deden zich verschuivingen voor binnen de regering van Curaçao, waardoor een opengevallen plaats moest worden ingevuld in de Staten. Naar aanleiding van een mededeling van de voorzitter van de Staten d.d. 2 oktober 2024, inzake het ontslag van de heer Elvin R. Gerard, werd mevrouw Ruthmilda D. Larmonie-Cecilia aangewezen als opvolger. Op 3 oktober 2024 verklaarde de voorzitter van de Electorale Raad haar officieel als gekozen.

Op 15 november 2024 kwam per direct een plaats in de Staten open, ditmaal door het vertrek van voormalig Statenlid Michelangelo G. Martines. Overeenkomstig artikel 103 van het Kiesreglement, waarin de volgorde op de kandidatenlijst wordt geregeld, kwam de heer Anthony Godett van de lijst KEM – Kòrsou Esun Mihó in aanmerking voor de opengevallen plaats. Op 18 november 2024 werd de heer Godett door de Electorale Raad gekozen verklaard. Zijn geloofsbrieven werden goedgekeurd door de Staten, waarna hij op 21 november 2024 officieel werd beëdigd door gouverneur Lucille George-Wout.

AFTRAP VERKIEZINGEN 2025

Op 7 november 2024 organiseerde de Electorale Raad Curaçao een officiële bijeenkomst voor politieke groeperingen die voornemens zijn deel te nemen aan de Statenverkiezingen van 21 maart 2025. Deze bijeenkomst markeerde het begin van een intensieve voorbereidingsperiode en stond in het teken van transparantie, samenwerking en duidelijke communicatie.

De bijeenkomst had als doel om politieke groeperingen te informeren over het tijdspad en de procedures van het verkiezingsproces, uitleg te geven over de vereisten voor registratie, kandidaatstelling en partijfinanciering en ook een platform te bieden voor vragen en dialoog.

Uitvoering Lv. Financiën Politieke Groeperingen

In het kader van de Landsverordening Financiën Politieke Groeperingen artikel 3 en 4 dient een politieke groepering jaarlijks voor 1 april een jaarverslag en financieel verslag in te dienen. In het jaarverslag dienen tenminste te worden opgenomen: de samenstelling van het bestuur gedurende dat jaar, het aantal contribuerende personen, de hoogte van de contributie en de door de groepering verrichte activiteiten. Bij het jaarverslag is gevoegd een financieel verslag waarin tenminste is opgenomen de vermogenspositie aan het begin en aan het einde van het jaar en een geconsolideerd overzicht van de inkomsten en uitgaven vastgesteld door het bevoegde orgaan.

In 2024 hebben drie (3) partijen hun jaarverslagen ingediend, te weten partijen MAN, MFK en PAR.

Uitvoering Adviserende Taak

In juni 2024 ontving de Electorale Raad een verzoek om bij de Staten van Curaçao een wetswijziging in te dienen inhoudende dat het Kiesreglement van Curaçao gewijzigd wordt in relatie tot blanco stemmen zodat deze meer inhoud kunnen krijgen. De indieners stellen ook dat blanco stemmen inhoud moeten krijgen door middel van een officiële registratie en dat deze stemmen effect kunnen hebben op de zetelverdeling, en zelfs zouden kunnen leiden tot een referendum of een nieuwe verkiezing.

De Electorale Raad heeft het verzoek onderzocht, waaronder een rechtsvergelijking met de Nederlandse en internationale regelgeving. Hieruit bleek dat een blanco stem, net als niet-stemmen, geen invloed heeft op het kiesresultaat en de zetelverdeling, maar wordt wel onderscheiden van de andere ongeldige stemmen. In andere landen binnen het Koninkrijk wordt er geen onderscheid gemaakt tussen ongeldige en blanco stemmen, maar worden deze stemmen op overeenkomstige wijze behandeld als in Nederland waar dit onderscheid wel is gemaakt. Bij een referendum heeft een blanco stem wel een duidelijke invloed op de uitslag. Aan de meeste referenda wordt als eis voor de verbindendheid namelijk gesteld dat een bepaald opkomstpercentage wordt behaald, vaak de helft van de laatste verkiezingen. In dit geval tellen de blanco (en andere ongeldige stemmen) wel mee voor de verbindendheid van het referendum, maar niet voor de uitslag. Hoe meer kiezers stemmen, hoe groter de kans dat het referendum bindend is.

De Raad concludeerde dat de beoogde wetswijziging niet het gewenste resultaat zou hebben. Belangrijk voor de Electorale Raad was ook om te herhalen dat volgens ons Kiesreglement, blanco stemmen geen invloed hebben op de zetelverdeling, alleen geldige stemmen bepalen de kiesdeler en dus de te vervullen plaatsen in de Staten van Curaçao. Blanco stemmen tellen mee voor het opkomstpercentage van de verkiezingen. De Electorale Raad benadrukte ook dat de Raad bevoegd is om advies uit te brengen bij uitvoeringstechnische aangelegenheden op het gebied van kiesrecht, referendum en Statenverkiezingen. Het opstellen van wetsvoorstellen is zodoende geen wettelijke taak van de Electorale Raad. De Electorale Raad heeft de groep erop gewezen dat zij zelf een voorstel tot wetswijziging kunnen indienen bij de Staten van Curaçao.

Uitvoering Communicerende Taak

VIERING DAG VAN DE DEMOCRATIE

Ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Democratie op 15 september 2024 opende de Electorale Raad haar deuren voor het publiek. Deze dag stond in het teken van positionering, educatie en betrokkenheid, met als doel het versterken van het democratisch bewustzijn onder de bevolking van Curaçao.

Voor het eerst sinds de verhuizing werd het nieuwe kantoor opengesteld voor bezoekers. Genodigden kregen de gelegenheid om een kijkje te nemen achter de schermen van het werk van de Raad, in gesprek te gaan met de leden en informatie te ontvangen over het verkiezingsproces en de rol van de Electorale Raad in de samenleving.

Het hoogtepunt van de viering was de opening van de expositie: "De geschiedenis van verkiezingen op Curaçao". Deze speciaal ingerichte tentoonstelling bood bezoekers inzicht in de ontwikkeling van het kiesrecht op Curaçao, met onder andere historische momenten die impact hebben gehad op onze verkiezingen. Foto's van memorabele verkiezingsmomenten en uitleg over de evolutie van het kiesstelsel en de rol van de Electorale Raad zijn ook onderdeel van de tentoonstelling.

De tentoonstelling trok veel belangstelling en werd gewaardeerd als een waardevolle educatieve aanvulling op het werk van de Electorale Raad. Hiermee werd niet alleen de zichtbaarheid van de Raad vergroot, maar ook het maatschappelijk draagvlak voor democratische processen versterkt.

ONDERSTEUNING FFK

In het kader van de informatie- en communicatietaken, ondersteund, begeleid en adviseert de Electorale Raad organisaties als het gaat om verkiezingen. Op verzoek van het bestuur van de Fundashon Futbòl Kòrsou (FFK), heeft de Electorale Raad, drie personen afgevaardigd om een kiescommissie te vormen ten behoeve van de organisatie van de bestuursverkiezingen van de FFK op 27 juli 2024, volgens de statuten en kiescode van FFK. In de uitvoering van de taken van de kiescommissie is alleen een (1) kandidaat geschikt bevonden, hetgeen aanleiding was van de overige zeven (7) kandidaten om gebruik te maken van het beroepsproces bij de beroepscommissie van de FFK. Deze oordeelde, ondanks de bevindingen van de kiescommissie, dat alle kandidaten verkiesbaar waren. Na overleg met FIFA en Concacaf is vervolgens besloten de verkiezing van 27 juli 2024 niet voort te zetten, waarna FIFA een tijdelijke bestuurscommissie heeft aangesteld. Daarmee werd de kiescommissie ontbonden en kwam een formeel einde aan de betrokkenheid van de Electorale Raad bij dit proces.

VIERING 70 JAAR STATUUT

Ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden stelde de Gouverneur van Curaçao het Gouverneurspaleis open voor het publiek. Deze openstelling bood gelegenheid om stil te staan bij de fundamenten van het Koninkrijk, waarin samenwerking en autonomie van de landen Nederland, Curaçao, Aruba en Sint Maarten zijn vastgelegd. Het Statuut heeft een belangrijke historische en maatschappelijke waarde en speelt een essentiële rol in de democratische ontwikkeling van Curaçao.

De Electorale Raad kreeg tijdens deze open-dagen de gelegenheid om haar bijdrage te leveren aan deze viering door middel van de tentoonstelling: "De geschiedenis van verkiezingen op Curaçao". Deze expositie belichtte de ontwikkeling van Curaçao naar een parlementaire democratie en werd ingericht in de Oranje Kamer van het Gouverneurspaleis. De tentoonstelling omvatte:

- Portretten van alle premiers die sinds 1945 zijn voortgekomen uit verkiezingen
- Een tijdlijn van democratische mijlpalen, waaronder:
 - De eerste verkiezingen in 1939
 - De invoering van het algemeen kiesrecht in 1945
 - De ontwikkelingen na de invoering van het Statuut in 1954
 - De veranderingen na de staatkundige hervormingen in 2010
- Videobeelden over verkiezingen en politieke geschiedenis
- Een historische stemmachine en andere verkiezingsattributen

De expositie trok honderden bezoekers, waaronder leerlingen van de VSBO Joseph Civilis School. De rol van de Electorale Raad werd op een toegankelijke en educatieve manier zichtbaar gemaakt. De tentoonstelling werd zeer positief ontvangen en de Raad overweegt om delen ervan in 2026 te laten reizen naar scholen en wijkcentra, om zo het democratisch bewustzijn verder te versterken.

COMMUNICATIE & BURGERBETROKKENHEID

In 2024 heeft de Electorale Raad Curaçao haar inspanningen op het gebied van communicatie en burgerbetrokkenheid aanzienlijk geïntensiveerd. De eerste contouren van een publieksgerichte communicatiestrategie zijn uitgewerkt, met als doel het vertrouwen in verkiezingen en in het werk van de Electorale Raad te vergroten. De Raad beschouwt een goed geïnformeerde en betrokken burger als een essentiële pijler van een gezonde democratie. Daarom werd ingezet op laagdrempelige, toegankelijke en inclusieve communicatie, met bijzondere aandacht voor de pers, politieke groeperingen, jongeren en kwetsbare groepen.

Andere Prestaties

Verdere ontwikkeling van interne richtlijnen en procedures

Er zijn interne richtlijnen opgesteld voor besluitvorming, communicatie en archivering, waarmee de basis is gelegd voor een transparante werkwijze.

Samenwerking met nationale en internationale partners

Er is actief contact onderhouden met Electorale Raad Aruba als verkiezingsautoriteit met betrekking tot kennisdeling en capaciteitsopbouw.

Oriëntatie op educatieve rol

De educatieve rol die de Electorale Raad vervult op het gebied van verkiezingen is bewezen, de ruimte en middelen om het uit te voeren is in de verkenningsfase.

Slagvaardige organisatie

Archiveren en digitaliseren van verkiezingsdata ter ondersteuning van ons kenniscentrum en interne organisatie.

Visieontwikkeling: het Huis van de Democratie

De eerste contouren van een langetermijnvisie waarin de Raad zich positioneert als het Huis van de Democratie met focus op de verkiezingen is uitgewerkt.

Financiën 2024

De Electorale Raad is een zelfstandig bestuursorgaan, als bedoeld in artikel 111, eerste lid, van de Staatsregeling Curaçao. De financiële middelen van de Raad bestaan uit een bijdrage uit de Landsbegroting en de Raad heeft een zelfstandig beheerde begroting. Jaarlijks stelt de Raad een financieel verslag als onderdeel van het jaarverslag zoals nader gedefinieerd in artikel 23 van de Landsverordening Lei di Konseho Supremo Elektoral, PB 2020, no. 111 d.d. 6 oktober 2020, om de ontvangen landsbijdrage te verantwoorden.

Aan het lidmaatschap van de Raad is een geldelijke vergoeding verbonden. De geldelijke vergoeding wordt bij Lb-ham vastgesteld. De leden van Electorale Raad Curaçao ontvingen in 2023 een financiële vergoeding. De (tijdelijke) voorzitter ontving per maand een vergoeding van ANG. 1500,-; de (tijdelijke) plaatsvervangend voorzitter een maandelijks vergoeding van ANG 1200,- en de overige (tijdelijke) leden een vergoeding van ANG. 1000,- per maand.

De overheidsbijdrage bedrag voor het jaar 2024 was ANG 871.900. Dit bedrag is op 24 april 2024 door de Electorale Raad Curaçao ontvangen.

De Raad heeft in haar vergadering van 30 mei 2025 de jaarrekening 2024 goedgekeurd.

Balans 2024

De jaarrekening is door ACC & Partners B.V. (lid van Crowe Global) gecontroleerd en van een op 17 april 2025 goedkeurende verklaring voorzien.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2024	2024	2023
BATEN Reguliere overheidsbijdrage Curaçao	871,900	595,400
LASTEN Beloning van personeel en raadsleden Verbruik van goederen en diensten Afschrijvingen vaste activa	531,187 245,102 24,481	235,830 103,690 1,481
Totaal exploitatiekosten	800,770	341,001
Bruto exploitatie resultaat	71,130	254,399
21 Financiële baten (lasten)	(342)	(243)
Overheidsbijdrageonderbesteding	70,788	254,156

Focus op de Toekomst

Het jaar 2024 stond voor de Konseho Supremo Elektoral Kòrsou in het teken van groei, versterking van de organisatie en het leggen van fundamenteën voor de toekomst. Met een voltallige Raad, een nieuw onderkomen, een versterkt secretariaat en een duidelijke visie op communicatie en educatie is er stap voor stap vooruitgang geboekt. De positieve resultaten van 2024 zijn te danken aan de inzet, flexibiliteit en betrokkenheid van het secretariaat. Hun professionaliteit, toewijding, loyaliteit, oog voor detail en voortdurende bereidheid om een stap extra te zetten, verdienen grote waardering. Mede hierdoor kijkt de Raad met vertrouwen uit naar 2025 en verder, waarin verdere stappen worden gezet richting het realiseren van onze doelen en het versterken van onze rol als Kas di Demokrasia.

2025: Een Cruciaal Verkiezingsjaar:

Het jaar 2025 is een belangrijk jaar, waarin op een ordentelijk en transparante manier de verkiezingen van de leden van de Staten, onder toezicht van een compleet vernieuwde Raad, wordt georganiseerd. De professionalisering van de Electorale Raad zal nu blijken, maar ook in het beleid naar aanleiding van de “lessons learned” van de verkiezingen en de werkzaamheden na de verkiezingsperiode.

Strategische Richtlijnen voor Verdere Positionering:

De verdere positionering van de Electorale Raad als gezaghebbende, onafhankelijke en toekomstgerichte organisatie op het gebied van kiesrecht en democratie zal plaatsvinden.

Versterking van Burgerparticipatie en Educatie:

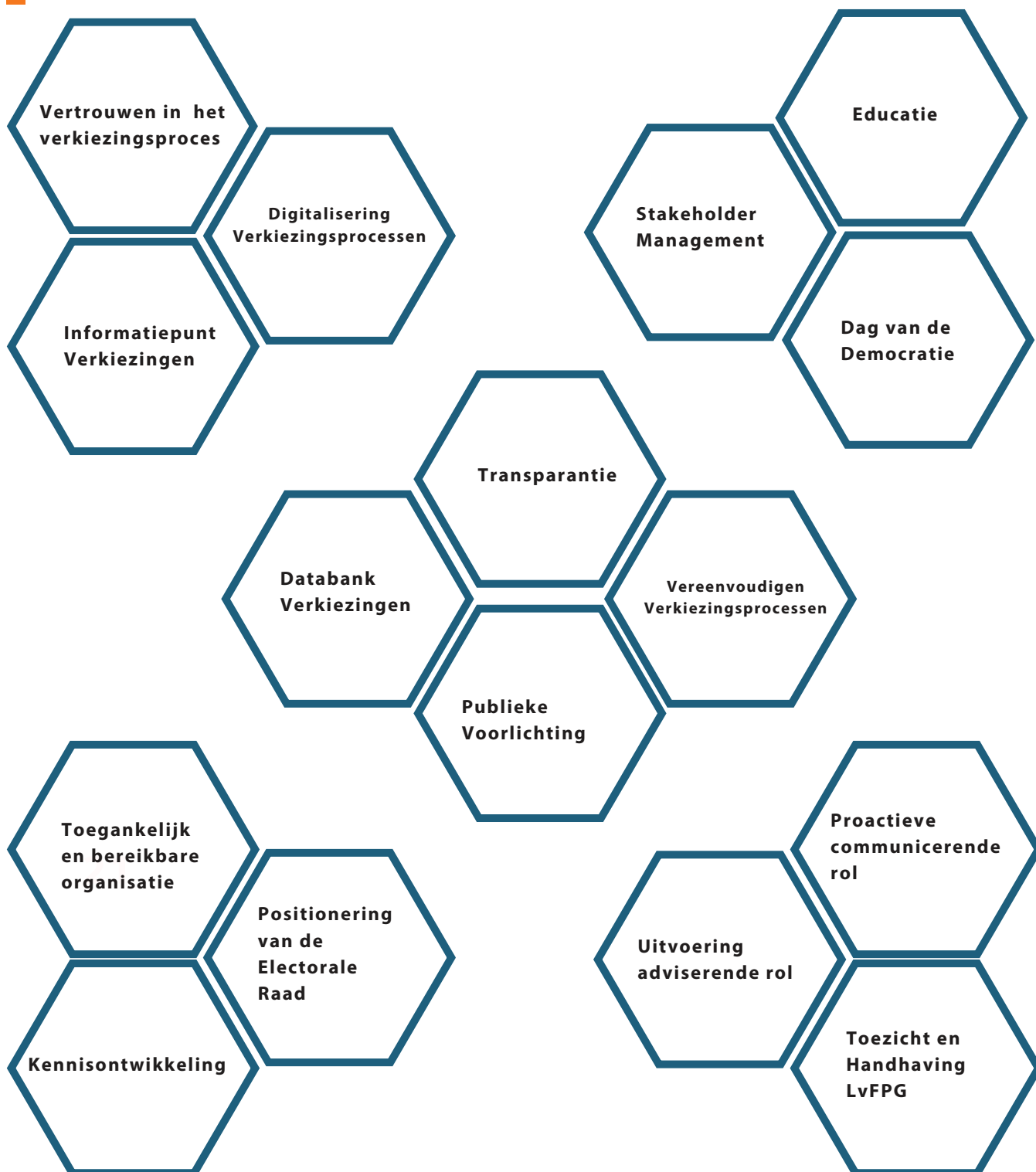
De Electorale Raad stimuleert actieve participatie van burgers in het democratisch proces. Transparante communicatie, inspraakmomenten en educatieve campagnes vormen hierbij de kern. Door dialoog en samenwerking wordt het vertrouwen in het systeem vergroot. Het betrekken van scholieren is essentieel voor een gezonde democratie. De Raad investeert in jongeren via educatieve programma's, schoolprojecten en directe participatie. Het doel is om jongeren bewust en actief te maken als toekomstige stemgerechtigden.

Een Duurzame Koers naar 2026 en Verder:

Met deze beleidslijnen zet de Electorale Raad een duurzame koers uit voor 2025, richting 2026 en de jaren daarna. Door jongerenparticipatie, educatie en open samenwerking structureel te verankeren, wordt gewerkt aan een democratische cultuur waarin iedere burger telt.

De Raad streeft ernaar uit te groeien tot een centrale, toegankelijke en betrouwbare pijler in de samenleving: een échte Kas di Demokrasia.

Focus gebieden 2025+

STAP VOOR STAP VOORUIT

PASO A PASO PADILANTI

**KONSEHO
SUPREMO
ELEKTORAL
KÒRSOU**

KONSEHO SUPREMO ELEKTORAL KÒRSOU

Scharlooweg 11

+5999 4621075

info@kse.cw

www.kse.cw